

ЭЧТӘЛЕК

Фән буларак татар теленең тарихи грамматикасы

Тел тарихы һәм аны өйрәнүнең төп юнәлешләре	3
Татар теленең тарихи грамматикасы, аның состав өлешләре, өйрәнү өчен төп чыганаclar	4
Тел тарихын өйрәнү ысуллары	5
Татар һәм төрки тел белемендә тел тарихын өйрәнүнең торышы	11

Тарихи фонетика

Сузык авазлар һәм аларның тарихы (Вокализм)	16
Борынгы төрки нигез телгә хас сузык авазлар, аларның саны, составы һәм төп билгеләре	16
Идел бундагы төрки телләрдә сузыклар күчеше	19
Хәзерге татар телендә сузык авазларга тарихи-лингвистик характеристика	23
Тартык авазлар һәм аларның тарихы (консонантизм)	32
Татар телендә тартык авазлар, аларның саны, составы һәм төп үзенчәлекләре	32
Тартык авазлар тарихын өйрәнү алымнары, төп терминнар һәм төшенчәләр	34
Йомык тартыклар һәм аларның тарихы	35
<i>*p(n), *b(б)</i> тартыклары	35
<i>*q(қ), *k(к)</i> тартыклары	37
<i>*g(г), *ǵ(ǵ)</i> тартыклары	39
<i>*t(m), *d(д)</i> тартыклары	41
Өрелмәле тартыклар, аффрикатлар һәм аларның тарихы	44
<i>*s(с)</i> тартыгы	44
<i>*š(ш)</i> тартыгы	46
<i>*č(ч)</i> тартыгы	47
<i>*z(з)</i> тартыгы	49
<i>ж</i> тартыгы	52
Соноор тартыклар һәм аларның тарихы	56
<i>*m(м)</i> авазы	56
<i>*n(н)</i> авазы	58
<i>*ŋ(ң)</i> авазы	59
<i>*l(л)</i> авазы	60
<i>*r(р)</i> авазы	61
<i>*j(й)</i> авазы	63
<i>w</i> авазы	67
Сүз басымы	68

Морфонология

Татар телендә сүз тамыры һәм кушымчалар, аларның тарихы	71
Сүз тамыры	71
Татар телендә иҗек калыплары	74
Кушымчалар һәм аларның килеп чыгышы	76

Тарихи морфология

Мөстәкыйль сүз төркемнәре

Исем	80
Исемдә сан категориясе	80
Тартым категориясе	82
Килеш категориясе. Төрки телләрдә килешләр һәм аларның тарихын өйрәнүнең торышы	84
Татар телендә килешләр һәм аларның структур үзенчәлекләре	87
Төрки телләрдә рудиментар килешләр һәм аларның татар телендә чагылышы	89

Сыйфат	93
Сыйфат сүз төркеме турында гомуми мәгълүмат	93
Сыйфат дәрәжәләре	95
Сыйфатларның ясалышы	97

Сан	99
Татар телендә төп саннар һәм аларның этимологиясе	101
Дистә сан атамаларының һәм <i>йөз, мең</i> сүзләренең этимологиясе	104
Санау системасы	106
Сан төркемчәләре	106
Вакланма саннар	109
Санау берәмлекләре	109

Алмашлык	110
Алмашлык сүз төркеме турында гомуми мәгълүмат	110
Зат алмашлыклары	111
Күрсәтү алмашлыклары	115
Сорау алмашлыклары	117
Билгеләү алмашлыклары	118
Билгесезлек һәм юклык алмашлыклары	119
Тартым алмашлыклары	120

Фигыль	122
Төрки телләрдә фигыль сүз төркеменең формалашу тарихына карата	122
Наклонение категориясе	125
Хикәяләү наклонениесе (хикәя фигыльләр)	125

<i>-a (-а/-ә, -ый/-и)</i> кушымчалы хәзерге заман хикәя фигыль һәм аның тарихы	126
<i>-du (-ды/-де, -ты/-те)</i> кушымчалы үткән заман хикәя фигыль (претерит)	129
<i>-gap (-ган/-гән, -кан/-кән)</i> кушымчалы үткән заман хикәя фигыль (перфект)	132
<i>-r (-ыр/-ер, -ар/-әр, -р)</i> кушымчалы билгесез килчәк заман хикәя фигыль	134
<i>-ачак/-әчәк (-ячак/-ячәк)</i> кушымчалы катгый килчәк заман хикәя фигыль	138

Татар телендә аналитик заман формалары һәм аларның тарихы	139
<i>-a иде</i> формасы	140
<i>-ган иде</i> формасы	140
<i>-a торган иде</i> формасы	141
Боеру-теләк наклонениесе	142
Шарт наклонениесе	145
Затланышсыз фигыль формалары	146
Сыйфат фигыль	146
Хәл фигыль	155
Исем фигыль	160
Инфинитив	162
Юнәлеш категориясе	164

Рәвеш	166
--------------	-----

Ярдәмлек сүз төркемнәре

Бәйләкләр	169
Төркәгечләр	172
Кисәкчәләр	174
Аваз ияртемнәре	177
Файдаланылган әдәбият исемлеге	179